

Ringpark Noordkasteel.

Ontwerpteam STUDIO PAOLA VIGANÒ - MAARCH - SWECO BELGIUM

Deze infomappen leren je meer over de Ringparken rond de Antwerpse Ring in jouw buurt.
Nog vragen of opmerkingen? Spreek iemand van de organisatie aan.

www.degroteverbinding.be

**De Grote
Verbinding**

Wat is Ringpark Noordkasteel?

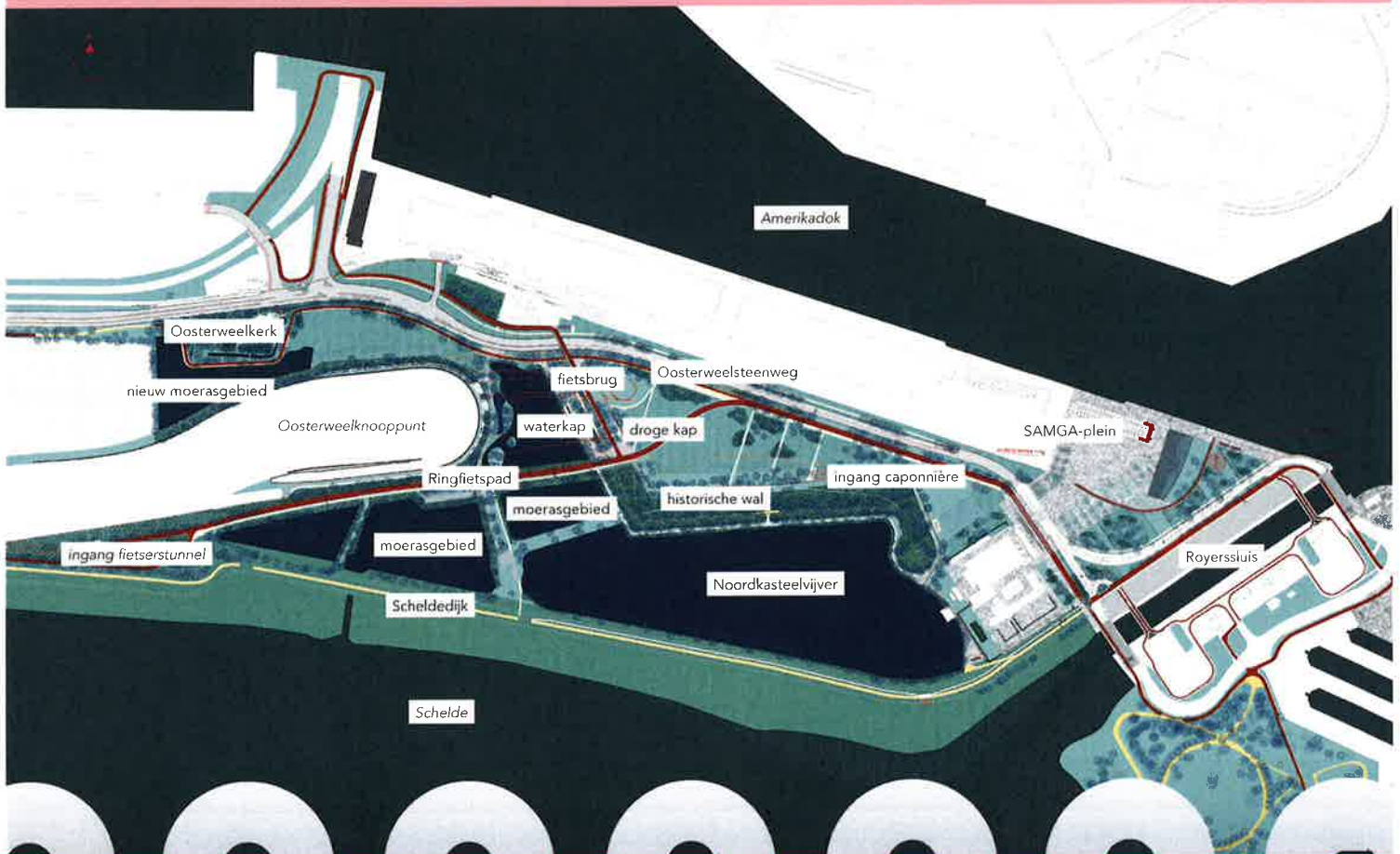
Nieuwe entrée van haven naar stad.

In de toekomst kan je volop genieten van de verborgen parel aan het Noordkasteel. Het Noordkasteel is uniek. Het is een monument voor cultuur en natuur in Antwerpen.

Het is een plek met een lange geschiedenis, een groene oase op de drempel tussen stad en haven. Het is een plek waar het grootschalige havenlandschap en de stad samenkomen.

De werken aan de Oosterweelverbinding geven ons de kans om het gebied opnieuw in te richten. We versterken de bestaande kwaliteiten: de natuur en het erfgoed, zoals de oudste SAMGA-silo, de Hogere Zeevaartschool en het Oosterweelkerkje.

Voorontwerp.

Uitgangspunten Ringpark Noordkasteel.

© O'Henderyckx Fotografie

○ Ontwikkelen van de natuur

Ringpark Noordkasteel heeft veel potentieel om nieuwe robuuste ecosystemen te ontwikkelen. De watersystemen vormen de basis voor een **rijke en diverse natuur**. Op de overkapping kan ook droge natuur ontwikkelen, zoals graslanden.

○ Aandacht voor erfgoed

Het Noordkasteel, gebouwd in 1862, was de laatste van een lange reeks vestigingen, gelegen in deze strategische Scheldebocht. Kort nadien werd ze alweer afgebroken om plaats te maken voor de groeiende haven.

Vandaag blijven enkel de **Noordkasteelvijver en de caponnière** (waar soldaten vroeger wapens opstelden) over. Het nieuwe Ringpark herstelt en versterkt de iconische vijver en de wal bovenop de Oosterweeltunnel. Ook de historische **SAMGA-silo**, als icoon aan de haven, blijft dankzij het co-creatief proces bewaard.

○ Ruimte voor recreatie

In Ringpark Noordkasteel kan je **in alle rust genieten** van de ongerepte natuur en het erfgoed.

○ Vier landschappen komen samen

1. Het **kaaienlandschap** vormt de overgang tussen de stad, de haven en het park. Vanop de pleinen kijk je uit op iconische gebouwen.
2. Het **parkweglandschap** vormt de toegang tot de stad.
3. Het **waterlandschap** bestaat uit vijvers en moerassen en integreert erfgoed met ecologie.
4. In het **Scheldelandschap** heb je vanop de verhoogde Scheldedijk een uniek uitzicht op de stad, de rivier en het park.

Het kaaienlandschap.

Ter hoogte van de SAMGA-silo ontstond de moderne haven die we vandaag kennen. Samen met het Droogdokkenpark, het Zaha Hadidplein en met het Havenhuis vormt het SAMGA-plein de overgang tussen stad en haven.

SAMGA-plein

Het nieuwe SAMGA-plein geeft toegang tot Ringpark Noordkasteel. Hier geniet je van het maritiem erfgoed. We behouden de historisch waardevolle **SAMGA-silo**. De herbestemming van dit gebouw wordt volop onderzocht.

Vanop het plein heb je een open zicht op het grootschalige havenlandschap. Om het havenkarakter te benadrukken kozen we voor kasseien. Ook verwelkomen we kleinschalige activiteiten op het plein. De autobusparking, die nu aan de Scheldekaaien ligt, krijgt hier mogelijk een plaats. Via de Oosterweelsteenweg linkt het plein van de Hogere Zeevaartschool aan het SAMGA-plein.

◉ Het SAMGA-dok

Het SAMGA-dok heeft historische waarde. Tijdens de bouw van de Oosterweeltunnel wordt het tijdelijk afgebroken.

Nadien wordt het SAMGA-dok verder ontworpen als een ondiep dok dat geïntegreerd is in het park, waarbij de waardevolle historische elementen zichtbaar worden gemaakt.

© Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

Toekomstbeeld groene dijk © Ontwerpteam Ringpark Noordkasteel

◉ De groene dijk

Via de groene dijk kom je aan de Scheludedijk en het park. De groene dijk is een onderdeel van de Scheludedijk, maar door zijn grootte is het een park op zich. Hier kan je genieten van een picknick of de zonsondergang.

Het parkweglandschap.

Toekomstbeeld Oosterweelsteenweg

• Oosterweelsteenweg

Vandaag is de Oosterweelsteenweg een industrieweg, voornamelijk voor gemotoriseerd verkeer. Met het nieuwe ontwerp komt er voldoende ruimte voor **voetgangers en fietsers**.

Toekomstbeeld droge kap

Historische onderlegger

• Ringfietspad

Het Ringfietspad volgt de Oosterweelsteenweg en loopt **van oost naar west door het park**. Op de droge kap sluit het Ringfietspad aan op de **nieuwe fietsbrug**. De fietsbrug komt bovenop de dienstbouwwerken. De dienstbouwwerken zijn de technische installaties voor de onderliggende tunnels.

De fietsbrug ligt in het **verlengde van de historische wal** van het Noordkasteel. Zo maken we de historische figuur opnieuw zichtbaar. Naast de fietsbrug loopt een aparte **wandelbrug**. We plaatsen de fiets- en wandelbruggen verder van het Oosterweelknooppunt voor een betere luchtkwaliteit.

Dit is dé snelste verbinding tussen stad, haven en de nieuwe fietserstunnel naar Linkeroever en Zwijndrecht.

o Droge kap

Bovenop de tunnelconstructie komt de droge kap. In deze driehoekige ruimte wandel je tussen een bloemrijk grasland. Deze publieke ruimte ligt centraal voor tijdelijke activiteiten zoals een spiegeltent of foodtrucks. Je kan hier komen zonnen en picknicken. Vanaf het plateau aan de dienstbouwwerken kan je van het uitzicht over de waterkap genieten.

o Vestingwal

Op de vestingwal voorzien bomen de nodige schaduw. In deze groene ruimte kunnen picknicktafels en speeltoestellen komen.

o Oosterweelkerk en groene helling

De Oosterweelkerk stond vroeger in een open polder, hier iets verderop. Voor de uitbreiding van de haven werd het terrein hier opgehoogd met zand. Deze ophogingen en verwilderde vegetatie hebben de kerk vandaag ingesloten. We graven de ophogingen af en daardoor ontstaat een **groene helling**. De helling verbindt de kap met de Oosterweelkerk. Zo **betrekken we de Oosterweelkerk** met de rest van het park. Rondom het dichtbegroeide terrein komt een gemengd fiets- en voetpad. We maken de kerk ook toegankelijk voor kleine activiteiten.

Toekomstbeeld Droge kap

Toekomstbeeld groene helling

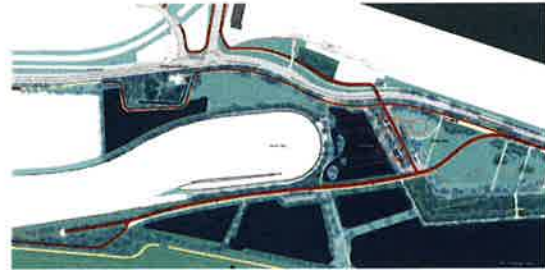

Het waterlandschap.

De huidige Noordkasteelvijver is het hart van het nieuwe park.

Via wandelpaden verken je het waterlandschap met de Noordkasteelvijver, de nieuwe moerasgebieden en de waterkap.

Je ontdekt hier hoe erfgoed en ecologie samenkomen.

Toekomstbeeld Noordkasteelvijver

Toekomstbeeld waterkap

Door de Oosterweelwerken verdwijnt een deel van de Noordkasteelvijver. Dit compenseren we door water te voorzien op het tunneldak. Op deze waterkap ontstaat er een uniek landschap en waardevolle ecologie. De waterkap wordt gevoed met regenwater en met gezuiverd lek- en oppervlaktewater van de tunnel.

Toekomstbeeld dijk aan zeilclub

De dijk aan het Antwerps Zeilcentrum Noordkasteel geeft de zeilclub een prachtig uitzicht op het water. Daarnaast kijkt hij uit op de twee historische grachten van het fort, op de open vijver en het hoge riet.

Het Scheldelandschap.

De Vlaamse Waterweg nv **verhoogt en versterkt de Schelgedijk** om de stad beter te beschermen tegen mogelijke overstromingen. Dit kadert in het Sigmaplan.

De slikken en schorren aan de Scheldezijde zijn Europees beschermd. Om de dijk te verhogen voegen we hier volume toe bovenop de bestaande dijk. Zo **behouden we de bestaande vegetatie** aan de Scheldezijde en aan de groene oever langs de Noordkasteelvijver maximaal.

Aan de kant van de Royerssluis trekken we de dijk door tot aan het Amerikadok. Als **wandelaar of fietser** kan je op de nieuwe dijk genieten van het mooiste uitzicht op de stad, de haven, de Schelde en Linkeroever.

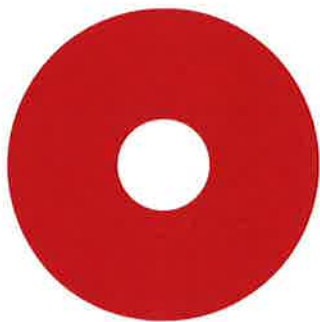
Op het pad langs de vijver hebben parkgebruikers ruimte om te slenteren of te zitten, zonder de fietsers en wandelaars op het hoofdpad te hinderen.

De dijk blijft de plaats om te genieten van het panorama van de stad, haven en Schelde. @ Frederik Beyens

Wat gebeurt er nog in deze omgeving?

In uitvoering.

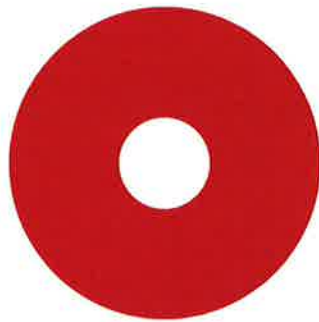
Droogdokkenpark

Op het Eilandje komt een groene uitwaaipelek aan het water. Al gerealiseerd: een zeshoekig uitkijkpunt met zicht op de Schelde, de Belvédère. De Vlaamse Waterweg integreerde een nieuwe waterkering in het platform.

Na de voltooiing van de werken aan de Royerssluis wordt het park uitgebreid met een natuurlijke getijdenoever, waar zich slikken en schorren zullen vormen. Er komt ook een avontuurlijke speelzone en een park met een natuurlijk amfiteater voor kleine evenementen. De Vlaamse Waterweg legt tegelijk een nieuwe dijk aan.

© Tim Caville

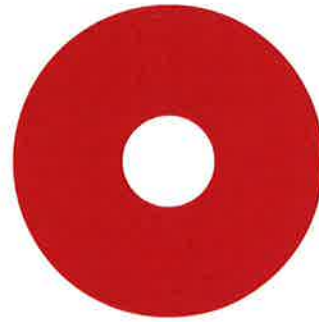

Restauratie Hogere Zeevaartschool

De Hogere Zeevaartschool, gelegen in de Scheldebocht, is een modernistisch schoolgebouw van de jaren 30 naar het ontwerp van de Brusselse architecten Van Kriekinghe en zoon. Het gebouw wordt in ere hersteld. Daarnaast wordt de school uitgebreid met een transparante nieuwbouw.

© ontwerp: iNNe architecten - Atelier Kempa Thill / render: SugarVauks

Renovatie Royerssluis

De Royerssluis, gebouwd in 1907, is een van de oudste sluisen van de haven van Antwerpen. Ze wordt vooral gebruikt voor het versassen van binnenschepen. Ten gevolge van de schaalvergroting in de binnenvaart is de sluis vandaag te klein. Bovendien is ze verouderd. De sluis wordt verbreed en verlengd om de bereikbaarheid van de haven en van het Albertkanaal te verbeteren. De sluis wordt ook verhoogd om dienst te kunnen doen als waterkering. De werken zijn gestart op 1 oktober 2021.

© Zwarts & Jansma | o. afdeling Infrastructuur, logistiek

In voorbereiding.

Aanvaarbescherming

Ter hoogte van de zwaairom in het Amerikadok zal een beschermconstructie worden aangebracht.

Schepen die bij het nemen van de bocht uit koers raken, zullen worden tegengehouden door een zandbank. Deze fungeert als een natuurlijke barrière en verhoogt eveneens de veiligheid voor de gebouwen en constructies in de onmiddellijke omgeving aan de zuidzijde van het dok.

Na de werkzaamheden zal het SAMGA-dok afgesloten zijn van het Amerikadok. Lantis en de stad onderzoeken momenteel hoe het dok maximaal geïntegreerd kan worden in het park.

Herbestemming SAMGA-silo

In 1895 bouwde de Société Anonyme des Magasins à Grains d'Anvers, kortweg SAMGA, aan het Amerikadok het eerste silogebouw voor de opslag van granen. In 1939 kwam er een tweede gebouw bij en in 1975 werd een derde volume aan het eerste gebouw toegevoegd.

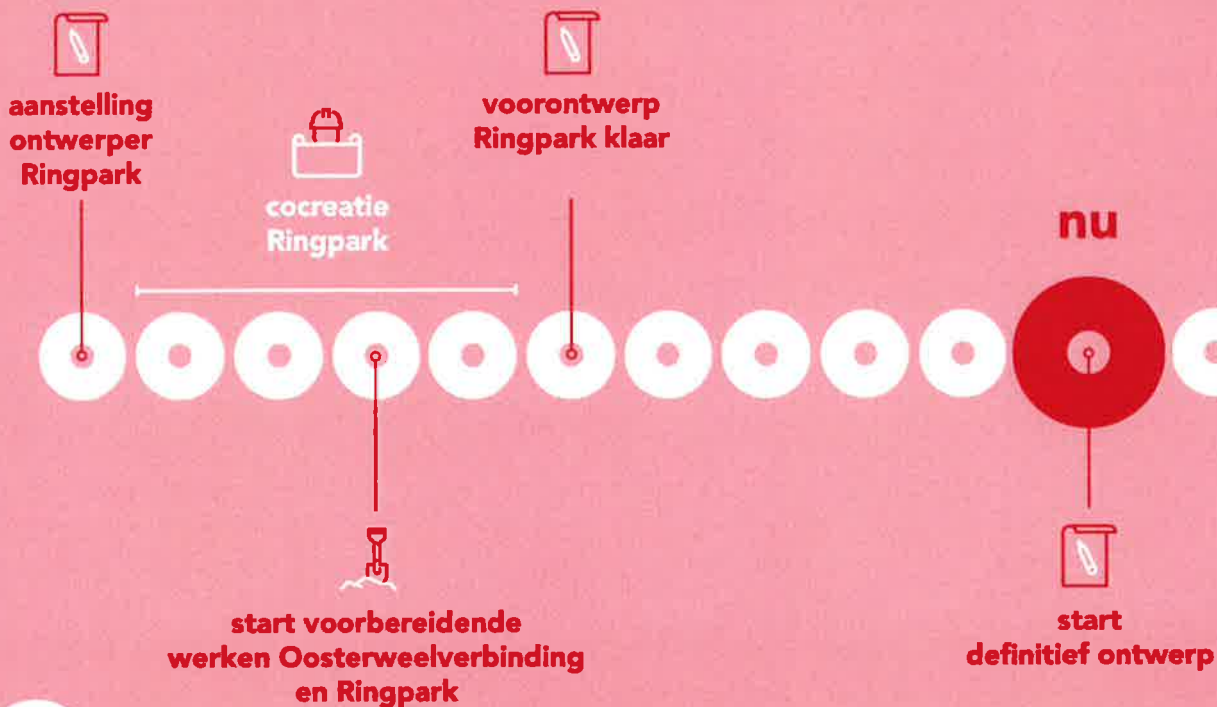
Door hun omvang zijn deze industriële gebouwen zeer bepalend voor het stadsbeeld. Het oudste silogebouw blijft bewaard en krijgt een nieuwe invulling die rekening houdt met het historische karakter. De studie over de herbestemming van de SAMGA-silo loopt.

De werken in een notendop.

© Victoriano Moreno

Wat zijn de volgende stappen?

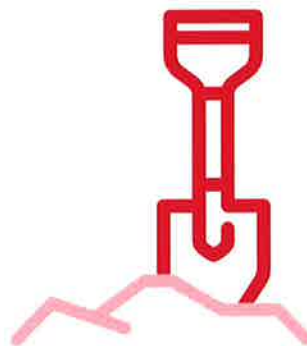
- 1** Na een co-creatief traject met verschillende betrokkenen werkte het **ontwerpteam** het voorontwerp uit:
Team intendant, de betrokken districten, de burgerbewegingen, partners en Lantis hebben de ontwerpen grondig nagekeken op hun onderlinge samenhang en aansluiting op de aangrenzende wijken en projecten in de buurt.

Het college keurde het voorontwerp definitief goed.

- 2** **Opmaak definitief ontwerp:** uitwerking van het voorontwerp tot een uitvoerbaar plan.

- 3** Aanvraag omgevingsvergunning voor de finale plannen.

- 4** Uitvoering werken Oosterweelverbinding en Ringpark.

**omgevings-
vergunningsaanvraag
Ringpark**

**Ringpark
klaar**

**einde werf
Oosterweelknooppunt**